

MEGA KVIZ

Tudi njegova življenjska zgodba potrjuje besede pesnika Otona Župančiča, zapisane v Dumi: " ... in tujina se diči z deli njihovih rok."

Izumitelj, vizionar, tovarnar, avstrijski industrialec slovenskega rodu, slovenski tehnični genij, ki se je s svojimi izumi zapisal v svetovno tehnično zgodovino ...

JANEZ PUH (1862 – 1914) Sklop 3

1. Janez Puh je živel in ustvarjal v »stoletju izumov-in iznajdb«, v času velikega svetovnega tehnološkega napredka, ki je človeštvu dalo mnogo novih odkritij, kot so avtomobil, letalo, telefon, električna žarnica, dinamit ... **Kdaj je živel** ta znameniti Slovenec?

- 19 = M) na prehodu iz 18. v 19. stoletje
- 14 = N) v drugi polovici 19. stoletja in do 1. svetovne vojne
- 2 = O) v 20. stoletju

2. Glede na svoj izvor je bil Janez Puh Prlek, Slovenec, državljani Avstro-Ogrske monarhije, glede na svoje delo in izjemne dosežke pa Evropejec in državljani sveta. Zanj je bila Evropa brez meja; s svojim gospodarskim in tehničnim delovanjem je postal simbol za povezanost srednje Evrope s središčem v Gradcu. **Pod katerim imenom in priimkom ga pozna tujina**, ki si ga tako rada lasti kot svojega državljana?

5 2 14 14 1 C H

3. Kot otrok, ki je odraščal v skromnem kmečkem okolju, je bil Janez Puh izredno živahen fant. Opravljal je najrazličnejša kmečka dela, pasel živino, rad je ob potoku izdeloval mlinčke, z golimi nogami hodil po rosnih travah ... Na vrhu hriba, kjer je bila njegova rojstna hiša, se je pogosto postavil na roke in svet opazoval z glavo navzdol. (Kasneje mu je uspelo obrniti svet na glavo na drugačen način.) Z dvanajstimi leti ga je njegov nemirni raziskovalni duh odpeljal iz domačega kraja. Menda je zdoma kar ušel v svet, da bi se učil ključavničarske obrti. Rodil se je v kraju 3 11 18 11

4. V tujini mu je uspelo uresničiti življenjske sanje. Janez Puh je pomemben izumitelj različnih vozil: koles, motorjev, avtomobilov, celo letal. Za vrsto svojih izumov in izboljšav je uveljavil patentno zaščito. Med drugim je prijavil tudi nekaj patentov izboljšav pisalnih strojev. Nihče med Slovenci tistega časa ni prijavil toliko patentov na patentnem uradu na Dunaju kot on. **Človeka, ki odkrije nekaj novega**, nekaj bistveno izboljša, izpopolni (predvsem na tehničnem področju) imenujemo

6 15 24

5. Ko se je Janez Puh poklicno osamosvojil, je v svoji delavnici začel izdelovati kolo, ki je v hudi konkurenci v letih 1893-1895 na mednarodnih dirkah doseglo odlične rezultate in celo zmagalo na slovitih dirkah od Bordeauxa do Pariza.

Zapiši znamko kolesa. Enaka je prvemu delu imena njegovega podjetja:

3 Y

6. Kot podjetnik evropskega formata je v predmestju avstrijskega mesta Gradec (Graz) osnoval svojo tovarno motorjev in avtomobilov. **Kako se imenuje današnje podjetje**, ki izdeluje prestižne avtomobile, in ki temelji tudi na Puhovi tradiciji izdelovanja avtomobilov? Evropski sedež podjetja je na Dunaju, v Gradcu je zaposlenih okoli 8000 ljudi. To je:

- 21=Č) Porsche.
- 8=D) Magna Steyr.
- 9=E) Volkswagen.
- 23=F) Fiat.

7. Katero slovensko podjetje je bilo po 2. svetovni vojni zaradi izdelave motornih koles povezano z Janezom Puhom? Predvsem so blizu in daleč zasloveli Colibriji tovarne

24 3 iz Kopra.

8. Prava rojstna hiša Janeza Puha ni ohranjena; na njenem mestu stoji sodobnejša hiša z vgrajeno spominsko ploščo. Zgodba iskanja hiše, ki bi bila takšna kot prvotna in v kateri bi uredili spominsko sobo, je zapletena in neverjetna, celo žalostna, saj je požar kar trikrat uničil »nadomestno Puhovino«. Šele četrti poskus postavitve se je posrečil. Sedanja hiša je prav zato narejena tudi iz negorljivih materialov in je priča vztrajnosti njegovih rojakov, ki so uspeli izpeljati to zahtevno nalogo. **Hiša je »cimprana«**, narejena iz lesa, ozka in dolga, streha je krita s slamo, kot je to običajno v Slovenskih goricah. Takšno hišo imenujemo 19 1 12 21

Končno geslo 3. SKLOPA:

2	8	1	15	3	24	6	12	21	11	15	
8	2	6	Z	18	19	6	24	E	L	5	15

Življenjska zgodba Janeza Puha od revnega slovenskega kmečkega sina do tovarnarja še danes nam, njegovim rojakom in naslednikom, sporoča, da napredek ni mogoč brez znanja, kulture in odločnega stopanja na območje neznanega.

